

Villreinnemnda for Forollhogna

Referat fra møte lørdag 27. april 2019, kl 10-16, Budal

Saksliste

04/19 Referat fra møte 01.04.19, Os

05/19 Søknad om godkjenning av bestandsplan – Forollhogna Villreinvald

06/19 Fastsetting av kvote for villreinjakt 2019 – Forollhogna Villreinområde

07/19 Jakobsåsen

08/19 Framføring av strøm i Vangrøftdalen

09/19 Orienteringer

Villreinrådets årsmøte

10/19 Buer i Midtre Gauldal

Tilstede:

Per Ousten, Os - leder

Solfrid Storli, Tynset

Reidar Kojedal, Røros

Arve Withbro, Rennebu

Vegard Dragmyrhaug, Holtålen

John Haakon Stensli, Tolga

Nils Olav Storrø, Midtre Gauldal

Tom Hjemseteren, Fylkesmannen i Innlandet/sekretariat

Møtetid 10-16 + 1 t forberedelse.

Vedlegg: Forslag til bestandsplan mm finnes på www.hognareinen.no
Søknad om strøm i Vangrøftdalen

04/19 Referat fra møte 1. april 2019, Os

Gått gjennom uten merknader.

05/19 Søknad om godkjenning av bestandsplan – Forollhogna Villreinvald

Valdstyret har sendt ut forslag til ny bestandsplan for Forollhogna Villreinvald 2019-2022 til behandling på valdets årsmøte 27.04.19. Forslaget har justert tidligere bestandsmål om 2000 vinterdyr ned til 1750-1800 basert på ny avskytingsmodell. Med den tradisjonelle avskytingsmodellen vil det være nødvendig med opp til 2000 vinterdyr for å nå produksjonsmålet.

Planforslaget har fokus på vektutvikling og foreslår ei endring i avskytingsmodellen med større fokus på simleandelen og tiltak for å øke produktivitet og slaktevekter. Avskytingsplanen legger opp til et forsiktig uttak for å bygge opp att bestanden, og endrer profil for å øke andelen produktive simler.

Formelt grunnlag – hjorteviltforskrifta § 27, bestandsplan for villrein

«Villreinnemnda kan godkjenne en flerårig, maksimalt femårig, bestandsplan utarbeidet av villreinutvalg/grunneiersammenslutning. Bestandsplanen skal som hovedregel omfatte hele villreinområdet, og inneholde mål for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytingsplan

fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført.

Hvis det oppstår vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, eller vesentlige uforutsette endringer i bestanden i løpet av planperioden, kan villreinnemnda beslutte at ny bestandsplan skal utarbeides.»

Sekretariatets vurdering

Bestandsmålet er satt til 1750-1850 vinterdyr basert på ny avskytingsmodell. Med den tradisjonelle avskytingsmodellen vil det være nødvendig med opp til 2000 vinterdyr for å nå produksjonsmålet. Avskytingsplanen legger opp til et forsiktig uttak for å bygge opp att bestanden, og er satt opp med forventa felling på 60% første året og 80% videre ut planperioden. Planforslaget har ikke noen tydelig omtale av utgangspunktet for bestandsutviklinga. Tidligere tabeller/bestandstall blei revidert i fjor etter erkjennelsen om feil i tidligere tellinger, og satt betydelig ned. Strukturtellinga høsten 2018 registrerte 1265 dyr, minimumstillinga i år fant 1248 dyr. Sekretariatet finner ikke noen klare vurderinger av vinterbestandens størrelse, og stiller seg noe undrende til at det blei funne flere dyr på barmark i høst enn det er registrert på minimumstillinga i vinter. Det er også forvirrende at avskytingsplanen er satt opp med forventa vinterbestand etter jakt. Søknader om årlig kvote i påfølgende år må følges av en som også viser faktisk uttak tidligere år og hvilken bestandsstørrelse som etter utrekning og tellinger ligger til grunn for kvotesøknaden det aktuelle året.

Avskytingsplanen kommer raskt opp til ei årlig kvote på 850 dyr og forventa uttak på 680 dyr. Sekretariatet viser til jakta i 2008 og 2009 med litt høyere kvoter, 950 og 900 dyr. Vi erindrer at dette blei vurdert som ei øvre grense for hva valdet kan håndtere av kort og antall jegere med noenlunde samme organisering av jakta som i dag. Sekretariatet er opptatt av at det holdes kontroll med bestandsveksten. Slike kvoter som avskytingsplanen legger opp til krever gode ordninger som sikrer tilstrekkelig uttak også i år med vanskelige forhold i jakta.

Sekretariatet merker seg også at planen fortsatt kun omfatter Forollhogna villreinvald uten å ta grep for å inkludere Røros i forvaltninga av villreinen i Forollhogna. Innledninga til planforslaget framhever at valdet dekker de områdene reinen faktisk bruker. Sekretariatet og villreinnemnda har så langt akseptert dette, men sekretariatet må peke på at Forollhogna Villreinvald har store arealer av samme kvalitet og betydning for villreinen som det godkjente valdet i Røros.

Bestandsplanen inneholder likevel det nødvendige grunnlaget for forvaltning av bestanden og de forhold nemnda skal ta stilling til, jf hjorteviltforskrifta § 27. Men planforslaget har også ei rekke vurderinger og valg av privatrettslig karakter som ligger utafor villreinnemndas myndighet, slik som begrensninger i jakttida og intern fordeling og bruk av fellingstillatelser. Det er bestemmelser i planen eller valdets vedtekter som avgjør hvordan slike forhold kan justeres i løpet av planperioden.

Forslaget til ny bestandsplan legger til grunn nytt tellende areal slik det er godkjent av nemnda i vedtak 01.04.19.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Styret for Forollhogna Villreinvald har lagt fram forslag til bestandsplan for 2019-2022. Sekretariatet mener at planforslaget dekker en tilstrekkelig andel av villreinområdet til å

kunne forvalte bestanden, men det bør snart komme på plass ei felles forvaltning for hele villreinområdet. Valdets mål for bestandsstørrelse og avskytingsplan gir et tilstrekkelig grunnlag for å forvalte og ta vare på bestanden ut fra det datagrunnlaget som foreligger. Sekretariatet mener derfor at planen kan godkjennes slik den legges fram for årsmøtet.

Med hjemmel i forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 27, godkjenner Villreinnemnda for Forollhogna forslag til ny bestandsplan for Forollhogna Villreinvald slik den er lagt fram for årsmøtet.

Villreinnemnda viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter regelen i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er **3 uker**. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Villreinnemnda ved Fylkesmannen i Innlandet.

Nemndas vurdering

Nemnda viser til at valdstyret forslag til bestandsplan blei godkjent av årsmøtet og slutter seg til sekretariatets vurdering.

Nemndas vedtak

Årsmøtet for Forollhogna Villreinvald vedtatt forslag til bestandsplan for 2019-2022 slik den blei lagt fram fra valdstyret. Nemnda mener at planforslaget dekker en tilstrekkelig andel av villreinområdet til å kunne forvalte bestanden, men det bør snart komme på plass ei felles forvaltning for hele villreinområdet. Valdets mål for bestandsstørrelse og avskytingsplan gir et tilstrekkelig grunnlag for å forvalte og ta vare på bestanden ut fra det datagrunnlaget som foreligger.

Med hjemmel i forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 27, godkjenner Villreinnemnda for Forollhogna forslag til ny bestandsplan for Forollhogna Villreinvald 2019-2022 slik den er lagt fram for årsmøtet.

Villreinnemnda viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter regelen i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er **3 uker**. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Villreinnemnda ved Fylkesmannen i Innlandet.

06/19 Fastsetting av kvote for villreinjakt 2019 – Forollhogna Villreinområde

Sekretariatet viser til utsendte årsmøtepapirer fra Forollhogna Villreinvald og gjennomgang av saken i deres årsmøte. Sekretariatet har gjort ei vurdering ut fra utsendte dokument og føringene i forslag til ny bestandsplan 2019-2022. Årsmøtedokument og bestandsplan finnes på www.hognareinen.no

Formelt grunnlag – hjorteviltforskrifta § 28, fastsettelse av fellingskvote og beregning av minsteareal

«Villreinnemnda vedtar årlig fellingskvote for hvert villreinområde innen 1. mai.

Hvis godkjent bestandsplan foreligger, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote. I villreinområder uten bestandsplan skal villreinutvalg/grunneiersammenslutning oppfordres til å fremlegge forslag før fellingskvote fastsettes.

Minsteareal regnes ut ved divisjon av villreinområdets samla tellende areal med fastsatt fellingskvote. I spesielle tilfeller kan et villreinområde deles i flere geografiske soner med tilhørende kvote og minsteareal.»

Sekretariatets vurdering

Saksframlegget til valdets årsmøte, sak 7 om kvote, viser til valdstyrets forslag til ny bestandsplan. Forslaget til kvote og uttak er henta fra avskytingsplanen i forslaget til ny bestandsplan med nytt bestandsmål, og vil derfor «automatisk» være godkjent dersom årsmøtet og nemnda godkjenner ny bestandsplan slik den er lagt fram.

For å øke bestanden mot nytt bestandsmål har valdstyret foreslått for årsmøtet ei kvote på 300 dyr for Forollhogna Villreinvald, med forventa uttak satt til 60% i forslag til ny bestandsplan. Forventa uttak fra bestanden i 2019 blir da på 180 dyr. Sekretariatet vurderer forslaget til å være i tråd med forutsetningene for godkjenning av ny bestandsplan og tilstrekkelig til å holde kontroll med bestandsstørrelsen innafor planperioden.

Villreinnemnda skal fastsette ei kvote for hele villreinområdet, og ut fra denne finne tellende areal per fellingstillatelse og fordele disse på godkjente vald. Sekretariatet har merka seg at det i forslag til ny bestandsplan for Forollhogna Villreinvald fortsatt ikke er lagt opp til samordning med Røros vest villreinvald. Sekretariatet mener fortsatt at villreinnemnda bør legge press på partene for å samle forvaltninga av villreinen innafor Forollhogna villreinområde. Vi foreslår derfor at kvote på 300 dyr fordeles på begge vald. Forollhogna villreinvald kan likevel oppnå sitt planlagte uttak fra bestanden gjennom samarbeid og overgangsavtale med Røros Vest villreinvald.

Offisielt tellende areal er nå 1 993 791 for Forollhogna Villreinvald og 105 614 for Røros Vest villreinvald, totalt 2 099 391 da for Forollhogna Villreinområde. Ei kvote på 300 dyr gir et tellende areal per fellingstillatelse på om lag 6998 da/dyr og henholdsvis 285 fellingstillatelser til Forollhogna villreinvald og 15 til Røros vest villreinvald.

Røros vest villreinvald har ikke bestandsplan og skal ha sin tildeling etter hjorteviltforskrifta § 29, 4. ledd, retta avskyting. Sekretariatet anbefaler å følge samme fordeling på kjønn og alder som Forollhogna villreinvald, men med nødvendig tilpassing – 60% kalv, 15% simle 15% liten bukk og 10% stor bukk.

”Liten bukk” er en kategori som er definert gjennom bestandsplanen og dekkes ikke av korttypene i § 29. Sekretariatet foreslår at denne erstattes med korttypen simle/ungdyr, dvs at det kan skytes bukk opp til 1 ½ år. I andre villreinområder, der denne korttypen brukes, felles det i hovedsak simler. Den bør derfor brukes også for simler for å sikre at det felles noe bukk og oppnås ønska kjønnsfordeling i uttaket. Forslaget til kvote blir etter dette: kalv 9, simle/ungdyr 5 og frie dyr (stor bukk) 1.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Styret for Forollhogna Villreinvald har foreslått for årsmøtet ei kvote på 300 dyr for jakta 2019. Villreinnemnda for Forollhogna vurderer forslaget til å være i tråd med

forutsetningene for godkjenning av bestandsplan og tilstrekkelig til å holde kontroll med bestandsstørrelsen innafor planperioden. Nemnda legger til grunn at det bør komme på plass ei felles forvaltning for hele villreinområdet, og fordeler kvota på begge godkjente vald i Forollhogna.

Med hjemmel i forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 28, fastsetter Villreinnemnda for Forollhogna ei kvote på 300 dyr for jakta 2019. Forollhogna villreinvald tildeles 285 valgfrie dyr fra denne kvota, jf § 29, 3. ledd.

Med hjemmel i viltlovens forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 29, 4. ledd, fastsetter Villreinnemnda for Forollhogna ei kvote på 15 dyr for Røros vest villreinvald i jakta 2019, med fordeling 9 kalv, 5 simple/ungdyr og 1 fritt dyr.

Villreinnemnda viser til at vedtakene er enkeltvedtak som kan påklages etter regelen i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er **3 uker**. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Villreinnemnda ved Fylkesmannen i Innlandet.

Nemndas vurdering

Årsmøtet for Forollhogna Villreinvald har vedtatt ei kvote på 300 dyr for jakta 2019. Villreinnemnda for Forollhogna vurderer forslaget til å være i tråd med forutsetningene for godkjenning av bestandsplan og tilstrekkelig til å holde kontroll med bestandsstørrelsen innafor planperioden. Nemnda legger til grunn at det bør komme på plass ei felles forvaltning for hele villreinområdet, og diskuterte om kvota skal fordeles på begge godkjente vald i Forollhogna, eller om Forollhogna Villreinvald skal få 300 dyr. Nemnda forventer uansett at det blir gjort en jobb med å få til bedre samjaksavtaler slik at fellingsprosenten når opp til målet i bestandsplanen.

Sekretariatets forslag blei stemt ned med 6 mot 1 stemmer. Forollhogna Villreinvald får 300 dyr.

Offisielt tellende areal er nå 1 993 791 for Forollhogna Villreinvald og 105 614 for Røros Vest villreinvald, totalt 2 099 391 da for Forollhogna Villreinområde. Ei kvote på 316 dyr gir et minsteareal på 6646 da/dyr, fordeling på 300 til Forollhogna Villreinvald og 16 til Røros Vest. (fordeling Røros i henhold til avskytingsmodell i bestandsplan)

Nemndas vedtak

Forollhogna Villreinvald har gjennom årsmøtets vedtak av ny bestandsplan søkt om ei kvote på 300 dyr for jakta 2019. Villreinnemnda for Forollhogna vurderer forslaget til å være i tråd med forutsetningene for godkjenning av bestandsplan og tilstrekkelig til å holde kontroll med bestandsstørrelsen innafor planperioden, og godkjenner søknaden fra Forollhogna Villreinvald.

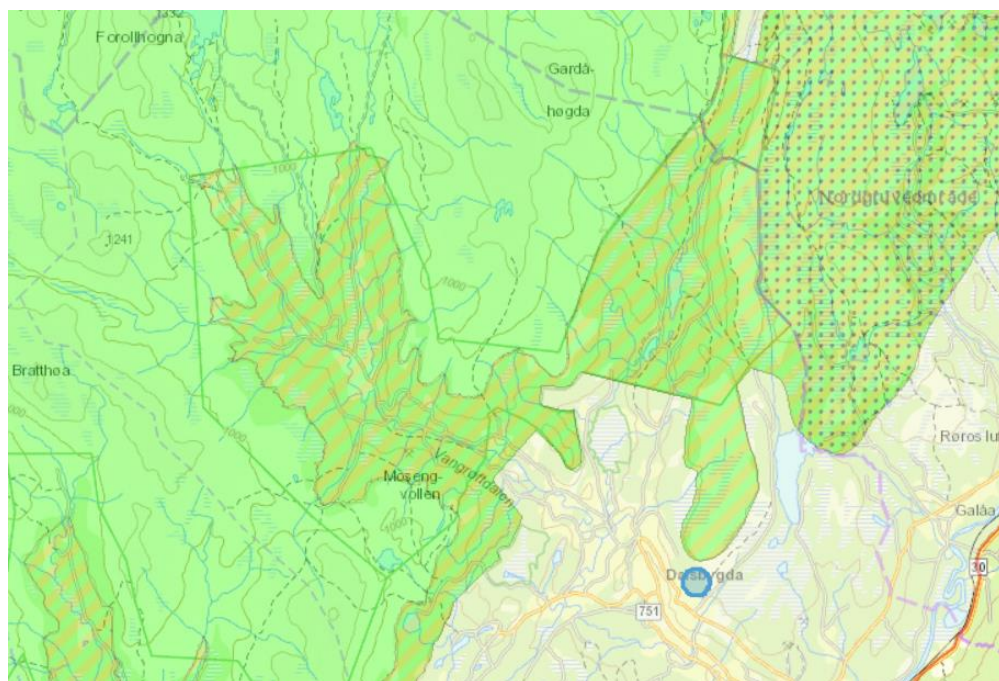
Med hjemmel i forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 28, fastsetter Villreinnemnda for Forollhogna ei kvote på 316 dyr for jakta 2019. Forollhogna villreinvald tildeles 300 valgfrie dyr fra denne kvota, jf § 29, 3. ledd.

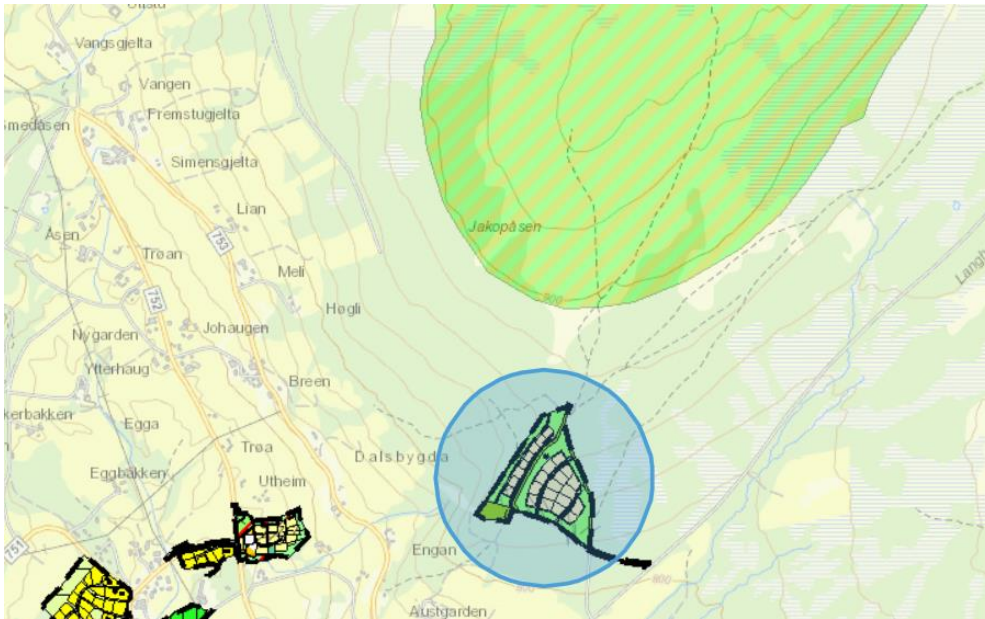
Med hjemmel i viltlovens forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 29, 4. ledd, fastsetter Villreinnemnda for Forollhogna ei kvote på 16 dyr for Røros vest villreinvald i jakta 2019, med fordeling 10 kalv, 5 simple/ungdyr og 1 fritt dyr.

Villreinnemnda viser til at vedtakene er enkeltvedtak som kan påklages etter regelen i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er **3 uker**. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Villreinnemnda ved Fylkesmannen i Innlandet

07/19 Jakobsåsen

Jakobsåsen er vist som buffersone/randsone i regional plan for Forollhogna, hyttefeltet ligger utafor dette området i bygdenært område, sone 3, hvor forholdet til villrein i utgangspunktet skal være avklart. Rettighetshaverne i Dalsbygda har ikke tatt med denne tungen i søknaden om nytt tellende areal for tildeling av jakt på villrein. Sekretariatet legger til grunn at dette området er bygdenært og knytta til eksisterende infrastruktur. Jakobsåsen hyttefelt ligger i god avstand til viktige områder for villreinen og vurderes av sekretariatet som et lite konfliktfyllt område for ny fritidsbebyggelse i Dalsbygda.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Forollhogna viser til sekretariatets vurderinger og har ingen vesentlige merknader til varsel om oppstart av planlegging.

Nemndas vurdering og tilråding

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurderinger.

08/19 Framføring av strøm i Vangrøftdalen

NØK har sendt på høring et detaljert forslag om framføring av strøm til sætrene i Vangrøftdalen. Tiltaket ligger i sone 2, randområde, i regional plan, og innafor Vangrøftdalen landskapsvernområde. Sekretariatet legger til grunn at sæterdrifta kommer inn under landbruksformål som ikke begrenses av regional plan, jf 4.3.3, overordna retningslinjer for randområder og pkt 18 om turistvirksomhet og utmarksnæring. Framføring av strøm for å opprettholde drift med mjølkeproduksjon vurderes som akseptabelt innafor rammene i regional plan. Framføring av strøm til fritidsboliger ligger utafor avklaringene i regional plan og må vurderes særskilt. Standardheving på hytter, økt bruk av hyttene og eventuell utvida vinterbrøyting som følge av dette tiltaket vil kunne øke forstyrrelsene på villrein og begrense reinens bruk av området. Sekretariatet vil derfor oppfordre både rettighetshaverne i området og kommunen til å sette vilkår som tar vare på området slik det står fram i dag.

Leder fratrådte som inhabil.

Nemndas vurdering og tilråding

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurdering.

09/19 Orienteringer

Villreinrådet inviterer til årets fagdag fra 6. – 7. juni (fra lunsj til lunsj).

«Samlingen avholdes på Dombås hotell. Årets fagdag er den 6. i rekken. Her kan dere se fjorårets fagdag; <http://www.villrein.no/aktuelt/rekorddeltakelse-p-rets-villreinfagdager?rq=fagdag%20villrein>

Fagdagen er åpen for alle. For villreinnemnder og – utvalg vil det være et eget landsmøte i forkant av fagdagen. Vedlagt ligger program for samlingen.

I år har styret valgt å blant annet legge vekt på de svært dagsaktuelle sakene som nasjonal ramme for vindkraft og CWD (skrantesykebekjempelse). I tillegg har styret for første gang utarbeidet et eget temahefte. Temaheftet samler artikler rundt arkeologi og forminner knyttet til villrein. Dermed er det naturlig å også høre om gammel villreinfangst, og på ettermiddagen den 6. juni drar vi dermed med buss til massefangstanlegget på «Verket». Vi får god orientering både før turen, i bussen og på stedet.»

Påmelding til sekretariatet før 15. mai.

10/19 Buer i Midtre Gauldal

Budal fjellstyre har søkt kommunen om tillatelse til å rive en gammel bu og føre opp ei ny fjellstyrebu ved Halstjønna i Budal statsallmenning, Midtre Gauldal kommune.

«Halstjønnbua» er åpen for allmenheten og eies av Budal fjellstyre. Søknaden skal også behandles av nasjonalparkstyret, og forvalteren ønsker villreinnemndas vurdering før de behandler saken.

Søker opplyser at «den gamle bua vil bli revet og alle materialer som ikke er brennbare vil bli fraktet ned til bygda». Sekretariatet må minne om at åpen avfallsbrenning ikke er tillatt. Det vil i slike saker bety at alt avfall skal fraktes ut, med mindre det kan kappes opp og brukes som ved for ny hytte.

Soknedal fjellstyre om rehabilitering og ombygginga av bu på Sandfjellet, samt oppføring av frittstående uthus: «Soknedal fjellstyre har tre buer i Soknedal s. statsallmenning. De står alle åpne for allmenheten. De er svært godt besøkt gjennom hele året, og slitasjen er stor, både mht. vær/klima og generell bruk. Fjellstyret driver tilsyn med buene og sørger for at det er ved, kokemuligheter og utstyr tilgjengelig for besøkende. Ei av buene, Gjetarbua, er nå i så dårlig forfatning at fjellstyret har vedtatt at den må renoveres/ombygges. Tiltaket vil da gå ut på å rive en del av bua, og det føres opp et nytt påbygg med samme mål. I praksis innebærer det at den nordlige delen som rives, vendes 180 grader og settes opp på sørsiden av hoveddelen.»

«...I en del av hytta er det et provisorisk utedo som medfører luktproblemer og lite trivelige forhold for besøkende. Det søkes derfor også om å sette opp et egnet uthus med utedo og nødvendig plass til ved og utstyr for vedlikehold etc. Dette er nødvendige bygg ved samtlige buer i fjellet.»

Sekretariatet viser til regional plan og føringer for sone 1, nasjonalt villreinområde. Dette er viktige områder for villrein, og ny utbygging eller andre inngrep som forringer området for villrein skal unngås. Retningslinjenes punkt 9 c) er relevant for disse søknadene:

«Det kan gis tillatelse til ombygging og mindre tilbygg på eksisterende bygg, samt riving av gamle for oppføring av nye med samme størrelse, dersom tiltaket ikke berører villreininteressene. Søknader behandles som dispensasjon. Det skal ikke etableres nye masseuttak, gruvevirksomhet, kraftlinjer/kraftutbygging eller utvidelse av eksisterende utbygging.»

Sekretariatet tolker dette som at også ombygging/gjenoppbygging og mindre utvidelser må vurderes om de kan ha effekt på villreinen for eksempel gjennom å øke kapasitet eller bruk av åpne hytter slik at ferdsel og forstyrrelse gir negativ effekt.

Sekretariatet viser også til sak 08/11, søknad om riving av gammer og oppsetting av buer ved Eventjønnoen og Midthøtjønna i Vingelen. Fordi Fylkesmannen i dette tilfellet var vedtaksmyndighet, valgte sekretariatet å legge denne saken fram for nemnda til høring uten forslag til vedtak. Nemndas vurdering og tilråding i denne saken er relevant for sakene i Midtre Gauldal:

Nemnda ser nytte av tilbudet med åpne buer i fjellet, men ser også at dette vil innebære ei oppgradering som kan gi økt bruk og generere ny ferdsel. Gammene ligger i et viktig område for villreinen. Gammene kan erstattes med buer, men disse må reduseres ned mot størrelsen på eksisterende gammer og maks 10m². Buene må ikke framstå som attraktive turmål. Antallet sengeplasser må begrenses. Det bør også vurderes om buene skal stenges i kritiske perioder av året for villreinen, som tida rundt kalving.»

Søker opplyser ikke om byggetidspunkt og transportformer for materiell og personell for disse byggeprosjekta.

Nemndas vurdering og tilråding

Nemnda ser nytte av tilbudet med åpne buer i fjellet, men ser også at disse tiltaka vil innebære oppgraderinger som kan gi økt bruk og generere ny ferdsel. Nemnda aksepterer at buer rives og bygges opp att til samme størrelse og funksjon, men frarår at det gis tillatelse til ombygging som øker kapasitet og bruk. Byggearbeider og transport bør ikke tillates etter 15. april for å ta hensyn til kalvingstida.

Hamar, 29.04.19

Tom Hjemseteren

Fylkesmannen i Innlandet/sekretariat

godkjent i e-post 30.04.19

Per Ousten, leder